

Andrzej Jermaczek

DZIKOŚĆ W CZASACH ZARAZY

Wilderness in the times of pestilence

ABSTRAKT: W artykule omówiono aktualną sytuację tradycyjnie pojmowanej ochrony przyrody, rozumianej jako potrzeba zachowania miejsc nietkniętych, mało zmienionych przez człowieka – naturalnych, pierwotnych, dzikich. Zwrócono uwagę na potrzebę przywrócenia pojęcia dzikości jako celu ochrony oraz upowszechnienia ochrony biernej jako właściwej, równoprawnej i skutecznej metody ochrony przyrody. Za najistotniejszy krok do pilnego zrealizowania w Polsce uznano opracowanie i wdrożenie krajowej koncepcji ochrony obszarów dzikich, w tym strategii rozwoju obszarów chronionych mających znaczenie dla ochrony dzikości, opartej o klasyfikację obszarów *wilderness* zaproponowaną przez European Wilderness Society.

SŁOWA KLUCZOWE: ochrona przyrody, dzikość, pierwotność, naturalność, obszary dzikie

ABSTRACT: The article discusses current situation of traditional concept of nature conservation, understood as the need to maintain the intact and hardly man-altered places – natural, primeval, wild. Attention is focused on the need to restore the concept of wilderness as a conservation target as well as on popularization of passive conservation as an appropriate, legitimate and effective method of nature conservation. The most significant step to be urgently introduced in Poland is drawing up and implementation of a national concept of wilderness area protection, including a development strategy for protected areas essential for wilderness conservation, based on the classification of *wilderness* areas proposed by the European Wilderness Society.

KEY WORDS: nature conservation, wilderness, primeval nature, naturalness, wild areas

Wstęp

Tytuł artykułu, a zarazem wystąpienia wygłoszonego podczas sesji Klubu Przyrodników, nawiązuje do znanej powieści Gabriela Garcíi Márqueza, „Miłość w czasach zarazy”. Jej bohaterowie, żyjący na przełomie XIX i XX wieku Fermina Daza i Florentino Ariza, przeżywają niezwykle silne młodzińcze zauroczenie, aby potem rozstać się na ponad 50 lat, ale w końcu do siebie powrócić. Życie przynosi im szarość co-

dzienności, mniejsze i większe namiętności, jednak przez całe jego trwanie, gdzieś w tle, pozostaje pierwsza, wielka miłość.

Podobnie w świadomości wielu ludzi, tkwią zapamiętane w młodości obrazy z Biebrzy, Wisły czy Drawy, z Tatr czy Puszczy Białowieskiej. Tworzą one w pamięci doznania dzikości, wzorce dzikiej, pierwotnej przyrody, niezależnie od tego, co niesie ze sobą codzienność, wyzwalając ukrytą gdzieś głęboko tęsknotę za tym co naturalne, nieuporządkowane, nieprzewidywalne.